

Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0224U000918

Державний реєстраційний номер: 0121U100251

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 14-01-2024

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 3

Назва етапу: Узагальнювально-впроваджувальний. Коригування змісту експериментальної методики; упровадження результатів наукового дослідження в освітній процес закладів загальної середньої освіти; узагальнення здобутих результатів наукового дослідження.

Початок етапу: 01.2023

Закінчення етапу: 12.2023

Вид звітнього документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут педагогіки Національної академії педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 02141221

Місцезнаходження: вул. Богдана Хмельницького, буд. 10, м. Київ, 01030, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія педагогічних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380442119700, 380442262514

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Національна академія педагогічних наук України

Код за ЄДРПОУ: 00046077

Місцезнаходження: вул. Січових Стрільців, буд. 52-а, м. Київ, 04053, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Кабінет Міністрів України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 380444813700, 380442263180

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрямок фінансування: 2.2 - прикладні дослідження і розробки

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 6551030

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 777.401
--

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Навчально-методичне забезпечення формування читацької грамотності учнів 5–6 класів гімназії у процесі вивчення української літератури

Назва роботи англійською:

Educational and methodological support for the of reading literacy formation methods among gymnasium students of 5-6 grades in the process of studying Ukrainian literature

Реферат українською:

Апробовано методику формування читацької грамотності учнів у процесі вивчення української літератури в 5–6 класах, розроблену на засадах особистісно орієнтованого, компетентнісного, діяльнісного, культурологічного підходів, із урахуванням текстоцентричного, читацькоцентричного принципів і вимог міжнародного дослідження якості освіти PISA; реалізовано експериментальну методику у чинних підручниках української літератури для 5 і 6 класів (автори – Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А.); підтверджено дидактичну значущість апробованих методів і прийомів формування читацької грамотності учнів 5–6 класів на уроках української літератури (вибірковий переказ, обговорення прослуханих текстів (медіатекстів), аналітико-синтетична робота над текстом, компетентнісно орієнтовані запитання та завдання репродуктивного і частково-пошукового характеру в тестовій формі, завдання для виявлення вмій осмислювати зміст і форму, дослідницькі завдання проблемного характеру, творчі завдання, читацькі проекти; засвідчено ефективність експериментальної методики щодо підвищення рівня сформованості в учнів умінь кваліфікованого читача як основи читацької грамотності (уміння знаходити і виокремлювати інформацію у художньому тексті чи навчальному матеріалі; уміння розуміти тему, ідею, ціннісний потенціал, авторську позицію, прослідковувати причинно-наслідкові зв'язки, усвідомлювати мотиви вчинків і поведінки героїв; уміння висловлювати власну думку про прочитане, оцінювати форму тексту; здатності застосувати здобуту з тексту інформацію для практичного застосування); підтверджено практичну значущість навчально-методичного забезпечення формування читацької грамотності учнів 5–6 класів у процесі вивчення української літератури, що виявилось у виразності читацьких інтересів учнів, критичному трактуванні вивченого, здатності проектувати його з сучасністю, демонструвати вміння дослідницької діяльності та практичного застосування здобутих знань і вмій у нових навчальних і життєвих ситуаціях.

Реферат англійською:

The method of forming students' reading literacy in the process of studying Ukrainian literature in grades 5–6 was tested, developed on the basis of personally oriented, competence-based, activity-oriented, cultural approaches, taking into account text-centered, reader-centered principles and the requirements of the PISA international study of the quality of education; experimental methodology was implemented in current textbooks of Ukrainian literature for 5th and 6th grades (authors - Yatsenko T.O., Pakhareno V.I., Slyzhuk O.A.); the didactic significance of the tested methods for the formation of students' reading literacy in Ukrainian literature lessons was confirmed (selective narration, discussion of listened texts (media texts), analytical and synthetic work on the text, competence-oriented questions and tasks, tasks to reveal the ability to comprehend content and form, research tasks of a problematic nature, creative tasks, projects; the effectiveness of the experimental method for increasing the level of formation of the skills of a qualified reader was proven (the ability to find and separate information in an artistic text or educational material; the ability to understand the topic, idea, value potential, author's position, follow cause-and-effect relationships, to be aware of the motives of the behaviour by heroes; the ability to express oneself about the text, to evaluate the form of the text; the ability to apply the information obtained from the text for practical application); the practical significance of educational and methodological support for the formation of reading literacy in the study of Ukrainian literature in grades 5–6 was confirmed, which was manifested in the

expressiveness of students' reading interests, critical interpretation of what they learned, the ability to project it with contemporary, demonstrate the ability to conduct research and practical application of acquired knowledge and skills in new educational and life situations

Індекс УДК: 373.1, 373.5.016:821.161.2]*5/6кл.

Коди тематичних рубрик: 14.25

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Яценко Таміла Олексіївна

Науковий ступінь: д. пед. н.

Наукове звання: с.н.с.

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Методичний посібник «Формування читацької грамотності учнів 5–6 класів на уроках української літератури» (рукопис).

Назва НТП англійською: The manuscript of the methodological textbook «The formation of reading and literacy of 5-6 grades students in Ukrainian literature lessons».

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: рукопис методичного посібника

Галузь застосування: освіта

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: У методичному посібнику «Формування читацької грамотності учнів 5–6 класів на уроках української літератури» (рукопис) ґрунтовно представлено матеріал щодо трактування читацької грамотності у форматі європейського освітнього простору, подано тлумачення читацької грамотності як категорії, докладно схарактеризовано стратегії читання у системі шкільної літературної освіти, окреслено психолого-педагогічні основи формування читацької грамотності учнів-підлітків, визначено сутнісні характеристики системи вмінь кваліфікованого читача як основи читацької грамотності, описано методику формування читацької грамотності в контексті вимог тестів PISA на уроках української літератури в 5–6 класах, подано інструментарій перевірки сформованості вмінь кваліфікованого читача.

Соціально-економічна спрямованість НТП: Поліпшення якості шкільної освіти. Створення принципово нової продукції.

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

Початок етапу: 01.2022

Закінчення етапу: 12.2024

Споживачі продукції: здобувачі загальної середньої освіти; учителі-словесники закладів загальної середньої освіти

Перспективні ринки: Україна

Характер співробітництва з інвестором

Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:

Права, що надаються інвестору після завершення роботи:

Наявність бізнес-плану:

Техніко-економічне обґрунтування:

Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:

Очікуваний термін окупності (років):

Додаткова інформація:

ІХ. Бібліографічний опис

- Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А. Українська література: підруч. для 6 кл. закл. заг. серед. освіти. Київ: ВД «Освіта», 2023. 256 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/736084>
- Яценко Т. О., Тригуб. І. А., Івашина Г. М. Українська література. 6 клас. Зошит моїх досягнень. Київ : Грамота, 2023. 64 с. URL: <https://www.gramota.kiev.ua/katalog/zoshyt-moyih-dosyagnen-ukrayinska-literatura-6-klas/>
- Яценко Т. О. Навчання української літератури в 5–6 класах Нової української школи. Загальна середня освіта України в умовах воєнного стану та відбудови: реалії, досвід, перспективи / методичний поради́ник науковців Інституту педагогіки НАПН України до початку нового 2023–2024 навчального року : методичні рекомендації / за заг. ред. О. Топузова, Т. Засекіної : Ін-т педагогіки НАПН України. [Електронне видання]. Київ : Педагогічна думка, 2023. С. 15–34. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/737588>
- Слижук О. А. Моделювання уроків вивчення сучасної української літератури для молодших підлітків. Педагогічні науки: зб. наук. пр. Херсонського державного університету. Одеса: ВД «Гельветика, 2023. Вип. 101. С. 8–13. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/735281/>
- Слижук О. А. Становлення особистості підлітка в поляризованому суспільстві: художні проєкції циклу «Сезон Кіноварі» Володимира Аренева. *Studia methodologica*. 2023. № 56. С. 57–67. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/736481>
- Слижук О. А. Вивчення життєпису сучасного письменника в 5–7 класах НУШ: особистісний контекст. Джерела. 2023. № 1 (103). С. 67–69. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/737583/>
- Слижук О. А. Формування національної самосвідомості учнів у процесі навчання літератури в 5–6 класах НУШ. Національна ідентичність у мові та культурі: зб. матеріалів XV міжнарод. конф. (27–28 квітня 2023 р., м. Київ): зб. наук. пр. / за заг. ред. О. Г. Шостак. Київ: Талком, 2023. С. 372–381. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/735286>
- Слижук О. А. Формування життєстійкості особистості учнів 5–7 класів засобами підручника української літератури. Проблеми сучасного підручника: навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах воєнного часу та повоєнного відновлення»: зб. тез міжнарод. наук.-практ. інтернет-конференції (електронне наукове видання), (26–27 жовтня 2023 р., м. Київ). Київ : Пед. думка, 2023. С. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/737785/>
- Слижук О. А. Вивчення особистості сучасного письменника в 5–7 класах НУШ: особистісний контекст. Особистість в історії, літературі та методиці навчання. Україні, її незламним героям-захисникам, волонтерам та країнам-союзникам присвячується: зб. тез IV міжнарод. наук.-практ. (27 жовтня 2023 р., м. Івано-Франківськ). Івано-Франківськ: Івано-Франківський ОІППО, 2023. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/737583/>
- Слижук О. А. Підходи до моделювання навчальних завдань з української літератури у 5–6 класах НУШ. Стан, проблеми та перспективи розвитку мовно-літературної освіти в умовах реалізації продуктивної освітньої стратегії: матеріали III всеукр. наук.-практ. конф. педагогічних, науково-педагогічних працівників і студентів (21–22 лютого 2023 р., м. Чернігів). Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. С. 180–181. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/734796/>
- Слижук О. А. Застосування технологій змішаного навчання на уроках української літератури в 5–6 класах в умовах воєнного стану. Організація безпечного освітнього середовища п виклик сучасності: перспективи та рішення (3 березня 2023 р., м. Тернопіль): наук., метод., інформ. зб. Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти. Тернопіль: ТОКІППО, 2023. С. 316–320. <http://lib.iitta.gov.ua/734797/>
- Яценко Т. О. Компетентнісна модель підручника української літератури для 6 класу Нової української школи. Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка : зб. наук. пр.

Глухів : РВВ Глухівського НПУ ім. О. Довженка, 2023. Вип. 1 (51). (Серія «Педагогічні науки»). С. 244–250. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/734860/>

Яценко Т. О., Слижук О. А. Підручник української літератури як засіб формування читацької грамотності учнів 5–6 класів. Проблеми сучасного підручника. 2023. № 31. С. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/737440/>

Яценко Т.О. Інтеграція в сучасній шкільній літературній освіті: програмове, навчально-методичне забезпечення, компетентнісний потенціал. Джерело освітніх інновацій. Науково-методичний журнал «Література та мистецтво: ідеї інтегрованого навчання». Випуск 4 (44). Харків: Харківська академія неперервної освіти, 2023. С.12–19 . URL: <http://lib.iitta.gov.ua/737127/>

Яценко Т.О. Навчання літератури на засадах інтегрованого підходу: методичний аспект. Актуальні проблеми функціонування мови і літератури в сучасному полікультурному суспільстві, присвячена 100-річчю МДПУ ім. Богдана Хмельницького: зб. матеріал. VII міжнарод. наук.-практ. конф. (12–13 травня 2023 р., м. Запоріжжя-Мелітополь). Запоріжжя, 2023. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/735295/>

Яценко Т.О. Освітні втрати у навчанні української літератури: механізми подолання. Проблеми сучасного підручника: навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах воєнного часу та повоєнного відновлення»: зб. тез міжнарод. наук.-практ. інтернет-конференції (електронне наукове видання), (26–27 жовтня 2023 р., м. Київ). Київ : Пед. думка, 2023. С. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/737439/>

Яценко Т.О. Змістовий і методичний аспекти формування особистості учня в реаліях Нової української школи. Особистість в історії, літературі та методиці навчання: матеріали IV Міжнар. наук.-практ. конф, 27 жовтня 2023 р. Івано-Франківськ: ІФОІППО, 2023. С. 95–97. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/737470/>

Яценко Т.О. Шкільний літературний курс на засадах інтегрованого підходу: зміст і навчальний супровід. Стан, проблеми та перспективи розвитку мовно-літературної освіти в умовах реалізації продуктивної освітньої стратегії: матеріали III всеукр. наук.-практ. конф. пед, наук.-пед. працівників і студентів (21–22 лютого 2023 р. м. Чернігів). Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2023. С. 86–88 URL:<http://lib.iitta.gov.ua/734858/>

Яценко Т.О. Національно-патріотичний компонент навчання української літератури в реаліях Нової української школи. Виховання громадянина-патріота в умовах реалізації завдань концепції «Нова українська школа»: зб. матеріали всеукр. наук.-практ. конф., присвяченої 145-й річниці від дня народження Г. Ващенка, 15.03.2023 / уклад. О.Е. Жосан. Кропивницький : КЗ «КОІППО імені Василя Сухомлинського», 2023. С. 276–280. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/734859/>

Яценко Т.О.Реалізація культурологічного підходу в змісті підручника літератури для 6 класу. Література в мультикультурному дискурсі: зб. матеріалів всеукр. наук.-практ. конф. (6 квітня 2023 р., м. Полтава). Полтава: ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка», 2023. С. 249 –252. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/735297>

Яценко Т.О. Шкільний курс української літератури в проекції формування національної свідомості учнів Нової української школи. Актуальні проблеми мовно-літературної освіти в середній та вищій школах: зб. матеріалів IV всеукр. наук.-практ. конф. (27 квітня 2023 р., м. Київ, Український державний університет ім. Михайла Драгоманова. Київ, 2023. С. 155–160. URL:<http://lib.iitta.gov.ua/735296/>

Яценко Т.О. Подолання освітніх втрат у навчанні української літератури в 5 класі НУШ. Теорія і практика використання інформаційних технологій в умовах цифрової трансформації освіти: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, 29 червня 2023 року м. Київ. Упорядник: Твердохліб І. А. Київ: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2023. С. 214–217. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/736713/>

Яценко Т.О. Шкільний курс літератури в реаліях НУШ: зміст, навчально-методичне забезпечення, особливості вивчення. Сьомі Геретівські читання: наукові статті, тези доповідей та інші матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Тернопіль, 22 вересня 2023 року). Тернопіль: ТОКІППО, 2023. С. 383–387. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/737124/>

Х. Заключні відомості

Керівник юридичної особи

Топузов Олег Михайлович

д. пед. н.

Перелік осіб-виконавців

Слижук Олеся Алімівна

(к. пед. н.)

Яценко Таміла Олексіївна

(д. пед. н., 13.00.02)

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Яценко Таміла Олексіївна

Телефон

+38 (044) 481-37-70

Реєстратор

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

